

SKANDÁL METAFORY UMBERTA ECA

Umberto Eco's Scandal of Metaphor

Pavel BLUŽOVSKÝ

České Budějovice, Czech Republic

ABSTRAKT: Článek analyzuje filozofický pohled Umberta Eca na metaforu v jeho eseji *The Scandal of Metaphor* (Skandál metafory) vycházející zejména z interpretace Porphyriova stromu a disharmonie mezi encyklopedickým a slovníkovým heslem s odkazem na Aristotelovy teze a snaží se přinést analýzu Ecových východisek a myšlenek o úloze metafory ve vývoji poznání na pozadí současného filozofického, lingvistického a psychologického přístupu k metafoře. Pozornost není věnována Ecově literární tvorbě, ale jeho samotné metajazykové reflexi metafory.

Klíčová slova: metafora – Porfyriův strom – encyklopedie – tropa – sémantika.

ABSTRACT: The article analyses Umberto Eco's philosophical view of metaphor in his essay *The Scandal of Metaphor*, based mainly on the interpretation of Porphyry's tree and the disharmony between encyclopaedic and dictionary entries with reference to Aristotle's theses, and tries to provide an analysis of Eco's background and ideas about the role of metaphor in the development of knowledge against the background of contemporary philosophical, linguistic and psychological approaches to metaphor. The focus is not on Eco's literary output, but on his actual linguistic reflection on metaphor.

Key words: metaphor – Porphyry's tree – encyclopaedia, trope, semantics.

ÚVOD

Tropa přidávající na plasticitě uměleckého sdělení, figura, bez které se básník neobejde, nebo prostředek běžné komunikace? Odkud se metaforická vyjádření berou, jak vznikají? Jde o pouhé spontánní rozšíření významu denotátu nebo ustálená klišé? Do jaké míry závisí tvoření a porozumění metaforických sdělení na našich qualiích, znalostech a zkušenostech? Jsou tropy vhodné pro věcné sdělování, vědecký text či nikoli? Co je metafora? Podobné otázky si od samých počátků kladla filozofie, ovšem prostor pro reflexi metafory postupně začal přesahovat její disciplinární hranice, aby se tak stala předmětem zájmu mimo jiné psychologie, sociologie, antropologie, a moderní lingvistiky (Demjén & Semino, 2017). V posledních desetiletích je potom metafora podrobována analýze nebyvalou měrou, a pokud něco charakterizuje její současné studium, je to pluralita a heterogeneze přístupů, které se jí zabývají.

Může se zdát, že nově vzniklé disciplíny si tuto problematiku na úkor filozofie přisvojily, nicméně ve zmenšujícím se okruhu otázek, které si filozofie může klást, stojí v současnosti jazyk na předních místech. Obrat k jazyku 20. století si potom klade za cíl přezkoumání historicky pokládaných otázek a potvrzení či vyvrácení jejich smysluplnosti. Umberta Eca je možné považovat za určité ztělesnění snahy o zachycení podstaty jazykových jevů a jejich komplexnosti na základě širokého spektra své působnosti v oblastech lingvistiky, sémiotiky a filozofie, ale i matematiky.

Jedna z hlavních současných koncepcí filozofické analýzy jazyka staví na existenci úzkého vztahu mezi významem a skutečností. V souladu s tímto sémantickým pojetím jsou formální nároky na teorii významu a skutečnosti rovnocenné, a to tím způsobem, že určení podmínek platnosti určitého výroku odpovídá vysvětlení jeho významu. Tato koncepce ovšem naráží na následující problém. Přirozený jazyk není pouze modelem skutečnosti, nýbrž je nástrojem komunikace s různorodým účelem, který nelze zredukovat na prostý popis světa kolem nás. Ovšem skutečnost není pojmem méně problematickým než význam. Termín skutečnost totiž implikuje korespondenci mezi jazykovou podstatou a jejím modelem, ovšem ani přirozený jazyk, ani skutečnost, kterou je úmyslem popsat, nejsou exaktními entitami, na které by se daly vždy aplikovat matematické nebo logické modely.

Význam metafor v tomto kontextu tkví v její roli prubířského kamene sémantiky skutečnosti. Ta se však jeví jako podstatná, pouze pokud se na ni aplikují sdělení doslovná, jejichž reference je normální čili taková, která podléhá běžnému úzu. Tudíž by znamenalo, že metaforická sdělení jsou buď redukovatelná na sdělení doslovná anebo se na ně pojem skutečnosti nebo pravdy aplikuje nesprávně. První alternativa představuje možnost, že

metaforická vyjádření odporují jakémukoli zjednodušení na doslovná srovnání a ta druhá otevírá hned dvě možnosti: buď existuje znalost skutečnosti, která se aplikuje specificky na metafory anebo se známá skutečnost na takovéto výpovědi aplikovat nedá.

Skutečnost nebo pravda je pro mnoho filozofů termínem klíčovým, o jejím odhalování a dokazování bylo napsáno mnoho a metafora se zdá být výzvou pro svou schopnost, se kterou zachází s tím, co označujeme za pravdu a skutečnost. Pokud budeme brát v úvahu, že pravda je odpovídajícím vztahem mezi řečí a skutečností, potom nezbývá místo pro rozlišení různých forem, které mohou představovat tento vztah. Podle jiné teze nemají metaforická vyjádření odlišný význam od doslovného, tudíž neexistuje metaforický význam ani metaforická pravda. Na polemice s touto tezí, kterou se v osmdesátých letech zabývali např. D. E. Cooper (1984) nebo E. F. Kittay (1987), staví částečně i Umberto Eco (1983) ve své eseji *The Scandal of Metaphor*.

SKANDÁL METAFORY

Eco si především si ale klade otázku, co je vůbec podstatou metafory, zda má smysl ji definovat, a vrací se přitom do minulosti nedávno minulé i k samým kořenům filozofie.

Vůbec první definice metafory se objevuje v Aristotelově *Poetice* (1996, s. 97) poněkud překvapivě v kapitole 21. O druhých jmen a česky zní takto: „*Metafora je přenesení jména na něco jiného, a to buď z rodu na druh, nebo z druhu na rod, nebo podle analogie.*“

Tato definice, která podle Eca dala vzniknout všemu, co bylo v následujících staletích o metafoře řečeno, a tzv. Porfyriův strom, který genericky určuje společné jmenovatele denotátů, jsou potom základními východisky eseje.

Eco upozorňuje na fakt, že slovníky a encyklopedie vykazují při definování metafory značné obtíže. Uvádí příklady encyklopedických definic a jejich nedostatků: „*The transfer of the name of one object to another object through a relation of analogy.*“ (*but what a relation of analogy in itself if not a metaphorical*); *The substitution of an appropriate term with one that is figurative (qua species of the genus of figures, metaphor is defined by a synecdoche)*; *An abbreviated simile [....]*“ (Eco, 1983, s. 219)¹. Podíváme-li se na současnější encyklopedické definice metafory, můžeme nalézt určitý posun, ovšem podstata se nemění, např. „*Figura*

---

¹ „*Transfer názvu jednoho objektu na jiný objekt na základě analogického vztahu.*“ (*Ovšem, jakým je analogický vztah sám o sobě, pokud ne metaforickým?*) „*Nahrazení nevhodného výrazu výrazem, který je figurativní.*“ (*Jakožto druh z rodu jazykových figur, metafora je definována synekdochou*) anebo „*Zjednodušené přirovnání [....]*“

retórica de pensamiento por medio de la cual una realidad o concepto diferentes con los que lo representado guarda cierta realción de semejanza.“ (Diccionario de uso, 2002, s. 1240).²

To, na co Eco upozorňuje ohledně bádání o metafoře od dob Aristotelových, je skutečnost, že se de facto stalo tautologií na jedno téma, a sice že *”A metaphor is that artifice which permits one to speak metaphorically.*“ (Eco, 1983, s. 218)³. Některé z výroků o metafoře ovšem obsahují epistemické variace, jichž následně využívá jako základních stavebních prvků svých myšlenek. Obecně by se potom výroky o metafoře daly posuzovat podle následujících vzájemně opačných paradigmat: buď je jazyk přirozeně metaforický a užívání metafory spoluutváří jazykovou aktivitu, a proto každé pravidlo nebo konvence vzniká za účelem zredukovat metaforický potenciál, anebo je jazyk mechanismem řízeným pravidly, která rozhodují, která věta se může vytvořit a která ne, a zároveň, které z těch možných vět jsou smysluplné. Metafora v tomto případě představuje rozkol, dysfunkci v jazyce, ale zároveň také impuls pro obnovení. Eco spatřuje v dialektickém napětí mezi těmito dvěma koncepcemi klasický symbolický protiklad přirozenosti a pravidla, který očividně představuje výzvu pro moderní sémantiku, která stanovuje význam jazykového vyjádření tím způsobem, že skládá významy jeho komponentů (Lyons, 1977). Tvrdí, že denotativní teorie jazyka může brát v potaz případy, kdy je jazyk použit „nesprávně“, ale přesto zjevně něco vyjadřuje, ovšem takováto teorie se ostýchá sdělit jak a proč a uchyluje se k tautologickým definicím typu *„There is a metaphor every time something unexplainable happens which the users of a language perceive as a metaphor.*“ (Eco, 1983, s. 218)⁴ Samo tvrzení o skandálu metafory je přitom určitou metaforou na sebe sama a zjevně naráží na koncept cyklických definic, viz výše. Nicméně metafora je jev, který sice povolují prakticky všechny sémiotické systémy ovšem představuje jakousi tolerovanou výjimku, která odporuje pravidlům. *” The inner nature of metaphors produces a shifting of the linguistic explanation onto semiotic mechanisms that are not peculiar to spoken languages; one need only think of the frequently metaphorical nature of oneiric images*“ (Eco, 1983, s. 218).⁵

Metafora se může jevit jako pouhý ornament, ozdobné vyjádření něčeho, co lze vyjádřit přímým způsobem. Potom by bylo možné metaforu vysvětlit z pohledu sémantiky denotátu. Metafora ovšem může být i expresivním prostředkem s kognitivní hodnotou a je tudíž vhodné

---

² *„Rétorická ideová figura, díky níž se skutečnost nebo koncept vyjadřují prostřednictvím jiné skutečnosti nebo konceptu, se kterými vykazuje jistý vztah podobnosti.“*

³ *„Metafora je důmyslný prostředek, který nám umožňuje vyjadřovat se metaforicky.“*

⁴ *„Metafora se vyskytuje pokaždé, když se stane něco nevysvětlitelného, co uživatelé jazyka vnímají jako metaforu.“*

⁵ *„Podstata metafory zapříčiňuje posun od lingvistického pojetí k sémiotickým mechanismům, které nejsou vlastní přirozenému jazyku, pouze je třeba se zamyslet nad často metaforickou podstatou snových výjevů.“*

se o ni zajímat jako o doplňující nástroj poznání. Podle Eca tento úhel pohledu ale neznamená, že by se měla metafora studovat ve smyslu pravdivosti. Pokud se někdo vyjadřuje metaforicky, z hlediska doslovné interpretace dotyčný lže, nebo přinejmenším záměrně pronáší nepravdu. Ovšem ten, kdo mluví metaforicky, se nevyjadřuje v doslovném slova smyslu, nýbrž se snaží činit narážku na jinou skutečnost (Eco, 1983).

Na tomto místě je vhodné připomenout pragmatickou stránku věci. Metaforou často nevyjadřujeme jen naše zdání skutečnosti, ale sledujeme i nějaký záměr a je tudíž i strategickým výrazovým prostředkem. Z pragmatického pohledu je metafora též zajímavým jevem, neboť porušuje hned několik konverzačních maximů⁶ (Yule, 2003) a navzdory tomu je, hlavně v případě konvenční metafory, obecně správně interpretována.

Zde si Eco klade otázku, jak je možné, že navzdory sémantickým nesrovnalostem a porušování maximů je většinou autor metafory správně pochopen v tom smyslu, že chtěl ve skutečnosti říci něco jiného, nedoslovného. Co způsobí, že si uvědomíme, že mluvčí měl na mysli evidentně něco jiného?

Důležitou roli v tomto ohledu hraje naše povědomí o skutečnosti, znalosti fungování světa a také to, co vnímáme jako pravdu. Z historie víme, že hledání jediné objektivní pravdy může mít fatální následky pro společnost. Ovšem základem lidských činností je obvykle to, co považujeme za pravdivé. Pravdy o fungování světa shromažďujeme v průběhu celého života a v podstatě jsou pro nás praktickým předpokladem pro přežití. O co se ale jedná, když chápeme nějakou větu jako pravdivou? Vezměme si jednoduchou větu: „Doktor stojí před vozem.“ Představa situace, kterou tato věta popisuje, se subjektivně různí v závislosti na individuální zkušenosti a projekci světa. Pod pojmem doktor je možné si představit poměrně obsáhlou skupinu lidí, stejně tak pojem vůz může být výrazem pro nespočet dopravních prostředků. Na první pohled méně zřejmá se ale může jevit prostorová projekce celé situace. „Před vozem“ může stejně tak znamenat v prostoru z jedné strany ohraničeném přední částí vozu jako mezi vozem a mluvčím. Pokud nás k tomu nenutí kontext, snažíme se jazyková sdělení chápat na základě informačních prototypů, které propůjčují výrazům funkční, motorické, vjemové nebo třeba účelové vlastnosti. Např. větu „Doktora srazil vůz.“ lze prototypicky interpretovat jako situaci, kdy do chodce narazí vozem nepozorný řidič. Je to situace bližší našemu normálnímu chápání než například jiná situace, kdy do běžícího psa jménem Doktor narazí skopce

---

6 George Yule rozlišuje čtyři maximy neboli zásady, při jejichž dodržení se mluvčí vyjádří s přesností, která má zamezit jiné, než předpokládané interpretaci. Jedná se o maxim kvantity, který vyžaduje uvedení přiměřeného množství informací, o maxim kvality, který vybízí k uvádění pouze podložených informací, o maxim vztahu, který hovoří o relevanci vyjádření a o maximu způsobu, nabádajícím ke zřejmosti, jednoznačnosti, stručnosti a chronologičnosti.

samovolně jedoucí vůz bez řidiče. Znalci českých filmů si potom možná také vybaví pana doktora, který se kochal. Z těchto příkladů je zřejmé, že role kontextu je pro pochopení metaforického vyjádření stěžejní. Lze tedy metaforicky vyjádřit, že svět je tkán v konverzačních situacích (narativní diegése) a že nit hovoru naplňuje diskurzivní podstatu připsování významů (Gutiérrez Escalante, 2019).

Naznačili jsme, jak je to s chápáním významu nemetaforického vyjádření. Podle většiny názorů na metaforu je v případě její interpretace vycházet z jiných principů než prototypického významu. Ovšem například George Lakoff a Mark Johnson (2002) se snaží dokázat, že je tomu naopak. Rozdělují metafory na konvenční, které jsou v jazyce, kultuře a myšlení ustáleny takovým způsobem, že je za metafory často ani nepovažujeme, a metafory nekonvenční, tvořivé. Jako příklad konvenční metafory uvádějí větu „*Vyprávěj mi příběh svého života.*“ Jaká skutečnost se skrývá pod pojmem „*příběh života*“ se můžeme dozvědět, když sémanticky zanalyzujeme jeho prvky. Předpokládá se, že život je strukturován jako povídkový příběh, s určitou osnovou a zvraty až do momentu, kdy je vyprávěn, a toto určitým způsobem klišé je přijímáno jako obecný fakt. Naproti tomu fráze „*Život? ... povídačka idiota, samá vřava a smysl žádný*“ na první pohled nemusí představovat ekvivalent pro „*Život je příběh.*“ Nicméně při bližším ohledání zjistíme, že při vybavování si vlastní minulosti můžeme narazit na nekoherentní shluk epizod, které dohromady nemusejí logicky zapadat, a přesto se všemi zvraty a nepředvídatelnostmi tvoří dějovou linii. Tuto nekonvenční metaforu tedy lze považovat za variaci na již zmíněnou konvenční metaforu, jejímž úmyslem vyjádřit chronologickou podstatu života inovativním způsobem. Povídačka idiota, nesouvislá, chaotická, plná neočekávaných zvrátů, evokuje podstatu životního procesu podobně jako obecnější výraz příběh. Chápání metafory v souladu s naším pojetím pravdivosti tak závisí kromě vlastní zkušenosti i nepřímo na společném jmenovateli na jejím pozadí.

Umberto Eco ve své analytické koncepci zobecňující podstatu metafory staví tohoto jmenovatele na vrchol hierarchie již zmíněného Porfyriova stromu. Myšlenka hierarchického uspořádání hmoty, kde vrchol představuje *genus generalissimus* a konce větví dále již nedělitelné *differentiae specificae*, vychází z Porfyriova *Úvodu do Aristotelových kategorií (Isagoge)* a stala se na dlouhou dobu zdrojem inspirace středověké scholastiky při hledání univerzálií. Porfyriův strom je přitom sám o sobě metaforou uspořádání tehdejšího vědění s paradigmatickou rolí se silným vlivem na logiku a filozofii (Mazzocchi, 2013).

Přes pomyslný vrchol stromu, nebo jeho dílčí vrcholy, tedy vede spojovací cesta mezi jednotlivými hyponymy, druhy v rámci rodu, která se díky metaforickému vyjádření dostanou do korelace. Podle Porfyria jsou druhy včleněny do generických označení, která se opět mohou

stát druhy v rámci vyššího generického označení. V pozdějších pracích, např. *Semiotics and the philosophy of language*, se Eco (1984) snaží argumentovat ve prospěch logické neudržitelnost stromu jakožto způsobu reprezentace struktury vědění. Ovšem ve Skandálu Metafory se nepouští do kritiky hlouběji, ale poukazuje na určité nepřesnosti. Třeba v případě konvenční metafory „smrtelníci“, kterou se běžně rozumí „lidé“, by se podle původního Porfyriova stromu dalo uvažovat i o zvířatech, jelikož náleží současně do dvou paralelních větví. Proto navrhuje vytváření vždy takové ad hoc variace Porfyriova stromu, která by nejlépe postihovala danou situaci.

Rod, který se vždy nachází na vyšší úrovni, se tak stává prostředníkem mezi metaforizujícím a metaforovaným druhem. Pro ilustraci svých tvrzení potom používá původních Aristotelových příkladů metafory, kterým ač vytyká neobratnost, vyzdvihuje význam jejich autora pro rozvoj pozdější metaforologie.

Dalším zajímavým aspektem Ecovy analýzy metafory je rozpor mezi slovníkovým a encyklopedickým heslem, což je téma, kterým se autor zabývá také samostatně v jiných svých pracích⁷. Slovníkovým neboli analytickým heslem, rozumí sémantický popis pouze těch vlastností, které jsou nezbytné, v rámci klasické rétoriky tzv. konceptuální obsah, zatímco encyklopedické, nebo také syntetické, heslo zahrnuje veškerý kontext i mimojazykové skutečnosti, ve kterých se daný lexém nachází.⁸

„ ... *dictionary properties are artifices of metalinguistic economy by which it is possible to avoid listing all of an object's encyclopedic properties*“ (Eco, 1983, s. 229).⁹

Podle této teorie by tak bez existence limitujících slovníkových vlastností bylo možné přisoudit lexému prakticky nekonečný seznam encyklopedických vlastností, což by zásadně znesnadňovalo jeho umístění do Porfyriova stromu. Ecovo pojetí encyklopedie se podstatně liší od představ francouzských encyklopedistů, kteří se snažili zaznamenat a shrnout veškeré lidské poznání. Jinými slovy využívá pojmu pro abstraktní a prakticky nekonečnou množinu hypotetických vlastností a stavů. V lingvistickém pojetí by se tedy Ecovy slovníkové a encyklopedické vlastnosti daly přirovnat k sémům určitého lexému.

V závěru se Eco neobává ani odvážnějších výroků a na příkladu 4. typu Aristotelovy metafory demonstruje význam restriktivní a amplifikační složky lexému pro interpretaci

---

⁷ Eco, U. (1979). *The role of the reader: explorations in the semiotics of texts*. Indiana University Press.

Eco, U. (1984). *Semiotics and the philosophy of language*. Indiana University Press.

⁸ Kriticky se k Ecově reflexi Porfyriova stromu a encyklopedie vyjadřuje např. Andrei Cornea (2009), který v ní spatřuje vytržení z původního metaforického kontextu.

⁹ „*Slovníkové vlastnosti jsou důmyslnostmi lingvistické hospodárnosti, díky nimž je možné vyhnout se vypisování veškerých encyklopedických vlastností předmětu.*“

metaforického vyjádření a sahá přitom ke srovnání Aristotelovy kondenzace metafor s Freudovou homogenizací snu, kdy se marginální aspekty dostávají do popředí a nabývají tak významu, který pro ně není běžný.

„There remains the criterion of the greater or lesser openness, that is, how far a metaphor allows us to travel along the pathways of semiosis and to penetrate the labyrinth of the encyclopaedia. In the course of such traverses, the terms in question are enriched with properties that the encyclopedia did not yet grant them” (Eco, 1983, s. 254).¹⁰

ZÁVĚR

Ecův Skandál metafor nastavuje metafyzickým a místy matematickým způsobem zrcadlo staletím filozofování o metafoře a snaží se způsobem sobě vlastním upozorňovat na nedostatky historických i současných teorií způsobem s nadsázkou skandálním, ovšem se zachováním veškeré úcty k nim. Hlavní oporou byl Ecovi pro vyjádření svých myšlenek zejména Aristotelés, první teoretik jazyka, který se jako první pokusil o analýzu a definování metafor je a zároveň vyjádřil její důležitost pro poznání, a také novoplatónský filozof Porfyrios se svou ideou generického uspořádání světa, tzv. Porfyriovým stromem. Syntézou Aristotelovy teorie metafor, principu Porfyriova stromu a sémiotických vlastností jazyka, které nazývá slovníkovými a encyklopedickými, mapuje a objasňuje úlohu metafor ve vývoji poznání skrze obecné koncepty a zákony pokrývající spektrum skutečnosti. Podle Eca v rozšiřování poznání hraje metafora zásadní úlohu. Umožňuje totiž zachycovat neznámé jako důsledek poznaného v souladu se skrytou homogenitou skutečnosti. Metafora je prostředkem přenosu zkušenosti s neznámým na již poznané a umožňuje asimilaci v lidském kognitivním systému, je integrací známého s nepoznaným, které díky ní vnímáme jako vlastní.

---

¹⁰ „Zůstává zde kritérium větší či menší otevřenosti, a sice, jak daleko nám metafora dovolí postupovat po stezkách semiózy a proniknout do labyrintu encyklopedie. Během těchto přechodů jsou diskutované termíny obohacovány o vlastnosti, které jim doposavad encyklopedie neposkytovala.“

POUŽITÁ LITERATURA A INFORMAČNÍ ZDROJE

1. AGUILAR ESPAÑA, D. (Ed.). (2002). *Diccionario de uso del español de América y España* (1a. ed). VOX.
2. ARISTOTELÉS. (1996). *Poetika* (Vyd. 8., Trans. M. Mráz). Svoboda.
3. BERAN, O. (2010). *Náš jazyk, můj svět: Wittgenstein, Husserl a Heidegger – vzájemná setkávání a míjení*. Filosofía.
4. BLACK, M. (1955). XII - Metaphor. *Proceedings of the Aristotelian Society*, 55(1), 273-294. <https://doi.org/10.1093/aristotelian/55.1.273>
5. COOPER, D. E. (1986). *Metaphor* (2nd). Basil Blackwell.
6. CORNEA, A. (2009). Umberto Eco's Encyclopedia vs. Porphyry's Tree. *Laval théologique et philosophique*, 65(2), 301-320. <https://doi.org/10.7202/038404ar>
7. DEMJÉN, Z., SEMINO, E. (Eds.). (2017). *The routledge handbook of metaphor and language*. Routledge.
8. ECO, U. (1979). *The role of the reader: explorations in the semiotics of texts*. Indiana University Press.
9. ECO, U. (1984). *Semiotics and the philosophy of language*. Indiana University Press.
10. ECO, U., & Paci, C. (1983). The Scandal of Metaphor: Metaphorology and Semiotics. *Poetics Today*, 4(2), 217-257. <https://doi.org/10.2307/1772287>.
11. GUTIÉRREZ ESCALANTE, A. (2019). Metáfora y construcción social. *Athenea Digital*, 19(1), 1-21. <https://doi.org/https://doi.org/10.5565/rev/athenea.2049>.
12. KARLÍK, P., NEKULA, M., PLESKALOVÁ, J. (Eds.). (2016). *Nový encyklopedický slovník češtiny*. Nakladatelství Lidové noviny.
13. KITTAY, E., F. (1987). *Metaphor: Its Linguistic Structure and Its Cognitive Force*. Oxford University Press.
14. LAKOFF, G., JOHNSON, M. (2014). *Metafory, kterými žijeme* (Vyd. 2, Trans. M. ČEJKA). Host.
15. LYONS, J. (1977). *Semantics*. Cambridge: Cambridge University Press. doi:10.1017/CBO9780511620614.
16. MAZZOCCHI, F. (2013). Images of Thought and Their Relation to Classification: The Tree and the Net. *Knowledge Organization*, 2013(40). doi.org/10.5771/0943-7444-2013-6-366.
17. PEREGRIN, J. (2003). *Filozofie a jazyk*. Praha: Triton.
18. PEREGRIN, J. (2008). *Filozofie pro normální lidi*. Praha: Dokořán.
19. PEREGRIN, J. (1999). *Význam a struktura*. Praha: Oikoymenh.
20. YULE, G. (2003). *Pragmatics* (Seventh impression). Oxford: Oxford University Press.

ADDRESS & ©

Mgr. Pavel BLUĐOVSKÝ
Ústav humanitních studií v pomáhajících profesích
Zdravotně sociální fakulta
Jihočeská univerzita v českých Budějovicích
Czech Republic
pbludovsky@zsf.jcu.cz